

Uredništvo: Ljubljana, Knašjeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3183, 3184, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo: Ljubljana: Knašjeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126 vsak ponedeljek zjutraj. — Na roča se posebej in velja po poštni prejemana Din 4.—, po raznašalcih dostavljena Din 5.— mesečno. Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Prve olimpijske kolajne so oddane

Zlate kolajne so si prislorile Nemčija v metu krogla, Amerika v skoku v višino, Finska v teku na 10.000 m in nemške dame v metu kopja

Danes so se pričele na več mestih izločilne tekme za olimpijske kolajne že ob 9. Največje zanimanje je seveda zavladalo za stadijske prireditelje, kjer so bili dopolnjeni na spredu predteki na 100 m, dalje izločilne tekme v skoku v višino in v metu krogla. Stadion ni bil popolnoma zaseden, vendar je bilo navzočih najmanj 90.000 gledalcev.

Na 100 m je bilo dopoldne 12 predtekov, iz katerih se je prvoplasirana dvojica kvalificirala za nadaljnje tekmovanje. Skok v višino se je začel pri 180 cm in je že pri tej višini precej tekmovalcev izpadlo. Višino 185 cm je preskočilo skupno 20 tekmovalcev, ki so se plasirali v popoldanski finale. Zadivila sta zlasti ameriška črna Albrinton in Johnson, ki sta igrala preskočila to višino, ne da bi stekla treninška drača. Za met krogla je bil predpisan minimum 14.50. Vsak je imel tri mete. Kdor ni vrgel preko določene črte, je izpadel. Dolžina se pri tem še ni ocenjevala. V popoldanski finale se je plasiralo 15 tekmovalcev, med njimi tudi Jugosloven Kovačević.

Starter za teke je bil Nemeč Müller, ki je že na olimpijadi l. 1928 in 1932 opravil na olimpijski sodniški funkciji. Merjenje časa je električno, prav tako se avtomatično s posebno, na Morsejev način konstruirano kamero, takoj s traka bere vrstni red tekmovalcev na cilju. Ob tekalnišči so velike jame za filmske operaterje, ki filmajo pod vodstvom Leni Riefenstahlove. Za tek na 100 m je na razpolo 8 prog, za stafete pa 7.

Predteki na 100 m

V popoldanskem medtekmovanju so se plasirali: 1. predtek: 1. Strandberg (Šved.) 10,7, 2. Yoshioka (Jap.) 10,8, 2. predtek: 1. Berger (Holand.) 10,8, 2. Danaher (Južna Afr.) 11. — V tem predteku so izpadli Bauer (Jugosl.), Marchand (Švica) in Sande (Argent.). Bauer je najprej prehitro startal, pri drugem poizkusu pa Marchand. Šele tretji start je bil v redu. Holandec je zmagal sigurno, vsi ostali pa so rezali cilj skoraj istočasno kakor Danaher. 3. predtek: 1. Van Beveren (Hol.) 10,8, 2. Grimbeek (J. Afr.) 10,9, 4. predtek: 1. Gyenes (Madž.) 10,7, 2. Suzuki (Jap.) 10,7, 5. predtek: 1. Mc Phee (Kanada) 10,8, 2. Lindgren (Šved.) 10,8, 6. predtek: 1. Theunissen (J. Afr.) 10,7, 2. Hornberger (Nemčija) 10,7, 7. predtek: 1. Metcalfe (USA) 10,8, 2. Sir (Madž.) 10,8, 8. predtek: 1. Borchmeyer (Nemč.) 10,7, 2. Humber (Kanada) 10,8, 9. predtek: 1. Wykoff (USA) 10,6, 2. Sweeney (Ang.) 10,7, 10.

predtek: 1. Osendarp (Holand.) 10,5, 2. Pennington (Angl.) 10,6, 11. predtek: 1. Haenni (Švica) 10,7, 2. Holmes (Angl.) 10,8, 12. predtek: 1. Owens (USA) 10,3!!! Izenačen olimpijski in svetovni rekord, 2. Sasaki (Jap.) 11. Zmagoviti črnci je enostavno pobegnil svojim nasprotnikom in jih pustil daleč za seboj, ne da bi dal vse iz sebe.

Popoldne ob 15. se je tekmovalje nadaljevalo. Gledalcev se je nabralo okoli 80 tisoč, med njimi tudi Hitler. Največje zanimanje je vladalo za medteke na 100 m.

Drugič na 100 m

1. medtek: 1. Stradberg (Šved.) 10,5, 2. Osendarp (Hol.) 10,6, 3. Wykoff (USA) 10,7. Izpadli so Madžar Gyenes, nemški prvak Hornberger in Anglež Holmes. 2. medtek: 1. Owens (USA) 10,3 nov olimpijski in svetovni rekord, ki pa najbrž ne bo priznan zaradi lahkega vetra v hrbet. 2. Haenni (Švica) 10,6, 3. Sir (Madž.) 10,7. Izpadli so Yoshioka (Jap.), Grimbeek (J. Afr.), Lindgren (Šved.). 3. medtek: 1. Metcalfe (USA) 10,5, 2. Pennington (Angl.) 10,6, 3. van Beveren (Hol.) 10,7. Izpadli so Theunissen (J. Afr.), Humber (Kanada) in Suzuki (Jap.). 4. medtek: 1. Borchmeyer (Nemč.) 10,5, 2. Sweeney (Angl.) 10,6, 3. Mc Phee (Kanada) 10,6. Izpadli so Holandec Berger, Japonec Suzuki in Južnoafričan Danaher. Navedena dvanajstotica se je plasirala v dva semifinalna teka, ki bosta izločila šest najboljših v finalni tek.

Prve olimpijske kolajne dobila Nemčija

Istočasno s teki na 100 m se je pričelo na drugih koncih stadiona finalno tekmovalje v skoku v višino in metu krogla. Prve so končale ženske. Prvo in drugo mesto je zasedla Nemčija, dočim je Avstrijanka Baum, ki je nedavno postavila svetovni rekord z 46.74 m in veljala za favoritko, zasedla šele četrto mesto. Bronasto kolajno je dobila Poljska. Končno stanje v metu kopja za dame:

1. Fleischer (Nemčija) 45.18 m, nov olimpijski rekord; 2. Krüger (Nemčija) 43.29 m; 3. Kwasińska (Poljska) 41.80 m; 4. Bauma (Avstrija) 41.66 m; 5. Yamamoto (Japonska) 41.55 m.

Sledila je olimpijska ceremonija. Na zmagovalnih drogovih sta se na srednjem in na desnem dvignili zastavi s kljukastim križem, na levni bala-rodca poljska zastava. Mirno stoje vse tri zmagovalnice in ganjeno poslušajo svoje državne himne. Tako nato je dr. Lewall izročil Nemkama zlato oziroma srebrno, Poljakinji pa bronasto kolajno.

Met krogla

Izredno zanimiva je bila borba v metu krogla, kjer se je v finale plasiralo trije Evropejci, Nemca Wölke in Stök, Fincec Bärnund ter trije Američani, med njimi

svetovni prvak Torrance. Američani so v finalu popolnoma odpravljali, zlasti Torrance, ki je zasedel nepričakovano šele predzadnje mesto. Zmagal je Wölke, ki je s svojim predzadnjim metom potisnil do tedaj vodečega Finca na drugo mesto. Prvo in drugo plasirani sta zboljšala olimpijski rekord.

1. Wölke (Nemčija) 16.20 m; nov olimpijski rekord; 2. Bärnund (Finska) 16.12; 3. Stök (Nemčija) 15.66; 4. Francis (USA) 15.44; 5. Torrance; 6. Zaic (USA).

Tri ameriške zastave na drogih

Izredno dramatična je bila borba za zlato kolajno v skoku v višino. Pri višini 197 cm je ostalo še 5 tekmovalcev. Višino 2 m so pa preskočili vsi trije prijavljeni Američani in Fincec Kotkas. Naslednja višino 203 je preskočil edino črnci Johnson. Vsa prvoplasirana četvorica je prekosila dosedanj olimpijski rekord Američana Osborna iz leta 1924. 198 cm. Končno stanje je bilo:

1. Johnson (USA) 203, nov olimpijski rekord (Johnson je trikrat znan poizkusil preskočiti višino 208 cm); 2. Allbritton (USA) 2 m; 3. Thurbert (USA) 2 m; 4. Kotkas (Finska) 2 m; 5. Yata (Japonska) 197 cm.

Ogromna zmaga Finske na 10.000 m

Najzanimivejša točka današnjega dneva je bila tekma na 10 km, ki je prinesel vedramatično borbo treh Fincev za vodil do Japoncem Murakoso. Japonec je vodil do 5.000 m, ki jih je pretekel v času 15:00,9, tesno za njim pa Finci Salminen, Askola in Isoholo. Tu so Finci prevzeli vodstvo in pospešili tempo, toda borbeni Japonec je še enkrat pretekel Fince, vendar so njegove moči pri 9.000 m proti finskim tekaškim strojem odpovedale. Nevzdržno so hiteli Finci proti cilju. Med njimi se je razvila napeta borba za prvo mesto, ki jo je končno odločil zase Salminen. Končno stanje:

1. Salminen 30:15,4; 2. Askola 30:15,6; 3. Isoholo (vsi Finska) 30:20,2; 4. Murakoso (Japonska).

Na olimpijskih jamborih so se dvignile tri finske zastave in velika množica Fincev, ki so bili navzoči kot gledalci, je razkrih glav zapela finsko državno himno.

Jugoslovenski sabljači v semifinalu

Na drugih mestih so se vršile še druge tekmovalne sporeda, med njimi tudi

borba v metu za možta. V medtekmovalje se je s fletom plasirala tudi Jugoslavija, ki pa je nato našlela na moštvo svetovnega prvaka Madžarske in izpadla po izredno napeti borbi iz nadaljnje tekmovalje.

Borbo v stadionu so zaključili predteki na 800 m. Najboljši in najhitrejši je bil prvi predtek, kjer je zmagal kanadski črnci Edvards v času 1:53,6 pred Američanom Hornbostlom s istim časom. Ostali predteki so bili počasnejši. V medtekmovalje so se plasirali povsod favoriti.

Dosedanji rekordi

V primerjavo današnjih finalnih rezultatov objavljamo dosedanje svetovne in olimpijske rekorde včerajšnjih disciplin:

Tek 100 m: svetovni in olimpijski rekord 10,3. Skok v višino: svetovni rekord 2,07, olimpijski rekord 1,98. Met kopja dame: svetovni rekord 46,74, olimpijski rekord 43,69. Met krogla: svetovni rekord 17,40, olimpijski rekord 16. Tek 10.000 m: svetovni rekord 30:06,2, olimpijski rekord 30:11,4. (Ostale sportne vrste glej 3. stran.)

OFENZIVA ŠPANSKIH VLADNIH ČET NA SEVERU MADRIDA

Prodiranje vladnih čet proti Huesci — Bombardiranje Cordobe, Saragose in Ovida — Srditi boji med uporniki in vladnimi četami

Madrid, 2. avgusta. Kakor poročajo iz glavnega stana vladnih čet v Aragonu, so včeraj dopoldne prošle vladne čete, poslane iz Barcelone proti upornikom, v napad proti mestu Huesci. Boji so se pričeli z dveurno borbo za vas Sietano, ki so se je vladne čete končno poslastile, ko so se njihovi bombarderji skoraj popolnoma porušili. 5000 mož močna kolona polkovnika Villabasa je po tem uspehu prodirala proti Huesci, katere osvoboditev bo omogočila vladnim četam, da preprečijo zvezd med obema najvažnejšima severnozgodnima španskima oporiščina upornikov, Saragoso in Jaco. Vladne čete preganjajo dobro oboroženo posadko upornikov iz vasi Sietana, ki šteje približno 5000 mož, z oklopnimi avtomobili. Od vzhoda in juga slede napadnim četam znatna ojačenja.

Na obširnem področju med Lerido, Barbastrom in Sarineno se pripravljajo vladne čete, kakor so ugotovili novinarji poročevalci na svoji poizvedovalni vožnji, za glavni napa na Huesco. Vladna letala so v petek ponovno bombardirala posojanje upornikov južno in zahodno teza mesta. Letalske sile so deljene tudi sprednjim kolonom vladnih čet, ki razpolagajo tudi z več baterijami topništva in večjim številom oklopnih avtomobilov. Prva naloga vladnih čet je zavzeti poslednja okoli Monte de Aragon, ki tvori področje okoli pred utrdbami Huesce. Boji za to goro so se pričeli z vso srditostjo. Predvsem so vladna letala, proti katerim so mogli poslati v boj uporniki samo eno letalo, močno bombardirali sovražne posojanje.

Vlada je objavila odlok, s katerim odpušča iz državne službe vse španske diplomate in konzularne uradnike, ki jih je imenovala uporniška vlada kot svoje zastopnike v inozemstvu. Odpušeni so bili tudi vsi člani upravnih viškov univerz in višjih učnih ustanov, v kolikor se niso izkazali kot zanesljivi pristaši vlade. Izplačevanje pokojnin armadnim in mornariškim oficirjem, ki ne odločujejo aktivno pri obrambi re-

publike, je bilo ustavljeno. Ministrski predsednik Giral se je zastopniku agencije Havas izrazil zelo optimistično o položaju. Posebno priznanje je izrekel vladni delegaciji v sredozemski luki Valenci, kjer je organizirala milico, kakor tudi preskrbo Madrida z življenjskimi potrebščinami. Ministrski predsednik je pristavil, da so vladna letala izvedla bombardiranje Saragose, Cordote in Ovida z velikim uspehom.

Koncentracija vladnih čet

S francoske meje, 2. avgusta. g. Posebni poročevalce International News Service javlja:

Z nepričakovanim napadom so vladne čete pod poveljstvom generala Mangada pogonale v beg desno krilo upornikov, ki so imeli v svojih rokah prelaz pri Guadarami. Vlada koncentriira sedaj nadaljnje čete, da se bo mogla velika generalna ofenziva proti upornikom pričeti istočasno na raznih središčih upornikov. Pred Saragoso so se vladne čete umaknile iz strateških vzrokov. Brezlične postaje, ki jih imajo v svojih rokah uporniki, javljajo nasprotno, da so protivladne čete odločile bitko na prelazu Guadarama v svojo korist in da so bile vladne čete poražene. Pri tem so uporniki zaplenili mnogo avtomobilov, topov in drugega vojnega materiala. Po teh poročilih vlada ne razpolaga več pri Guadarami z organiziranimi četami. Brezlična postaja v Seville je zopet javila, da se pričakuje zavzetje glavnega mesta po upornikih v najkrajšem času.

Pristaši ljudske fronte, ki so na svojem begu iz Španije prispeli na mejo, govorijo, da se v Burgosu, glavnemu stanu generala Mole, vršijo vsako noč justifikacije vladnih pristašev. Vojno sodišče izreka svoje sodbe pozno v noč in se izvršujejo justifikaci-

je ob 2. zjutraj. Zaporji v Burgosu, Valadolidu, Vittorini, Pampeloni in v drugih severno-španskih mestih, ki so v posesti upornikov, so polni ujetnikov, ki čakajo na svojo obsodbo. Vsako jutro objavlja brezlična postaja v Burgosu imena ljudi, ki so bili v pretekli noči justificirani. Med njimi je tudi nekaj generalov vladnih čet, ki so jih uporniki ujeli.

Francoski poslanik v Madridu, Herberts, ki je bil ob izbruhu upora v San Sebastianu, je med tem zopet započel svoje diplomatsko delo na krovu francoske križarke, ki križarji med San Sebastianom in francoskim obmejnim krajem Saint Jean de Luz, odkoder pošilja svoja poročila v Pariz.

Uporniki omagujejo

Madrid, 2. avgusta. AA. Po poročilih iz Somosierra je aktivnost na strani upornikov zopet znatno popustila. Vladna letala so sestrelila dve uporniški letali. Na tej fronti imajo uporniki sedaj le še en top kalibra 155 mm in 3 topove kalibra 75 mm, a tudi ti štirje topovi so skoraj že ne-rabni. Neko vladno letalo je bombardiralo transport uporniškega orožja in streljiva in je pri tem uničilo dva tovorna avtomobila. Prve sprednje straže vladne vojske v tem sektorju so pričele prodirati dalje, kar pomeni, da se je položaj za vladno vojsko spet znatno popravil. Vse kaže, da je upornikom zmanjkalo streljiva.

Barcelona, 2. avgusta. A. Z argonske fronte poročajo, da je vladna vojska zavzela vas Sietano 12 km daleč od Huesca. Okrog vasi Almidevara in Tarbienta se je vnela huda bitka, ki je trajala cele tri ure. Uporniki so napadli ukopane vladne oddelke, ki pa so napad odbili. Po nadaljnjih informacijah bo vladna vojska bržkone že danes zavzela Huesco.

Madrid, 2. avgusta. AA. Vladna letala so se včeraj pojavila nad Cordobo. Spuščala so letalske s pozivi upornikom, naj se

vdajo. Nato so bombardirali važno železniško križišče Alugues, ki leži 500 km severozahodno od Seville.

Poveljnik Malage je sestavil tri oddelke delavskih dobrovoljcev, ki bodo morali preganati iz okolice mesta manjše oddelke upornikov, ki so jih te dni prepeljali iz Maroka v Španijo.

Splošno zatrdjujejo, da vladne čete naglo prodirajo proti Granadi in da so njihove sprednje straže le še 8 km daleč od mesta. Madrid, 2. avgusta. AA. Vladna vojska je zavzela vas Sastago. Blizu vasi so velike tovarne, v katerih so zbirali izdelovalci vojni material za upornike v Saragosi.

Vladna ojačenja

Madrid, 2. avgusta. AA. Snoči je notranji minister sporočil po radiu, da so iz pokrajini Valencije in Ciudad Real poslali v Madrid oborožene oddelke delavcev in drugih prostovoljcev v pomoč vladni vojski na severni in južni fronti. Ljudstvo v Madridu je te oddelke sprejelo z velikim navdušenjem.

Nov uspeh madridske vlade

Barcelona, 2. avgusta. AA. Vlada je izdala ukaz, da morajo vsi rezervni oficirji v 48 urah odložiti orožje in ga izročiti oblastem. V nasprotnem primeru bodo ustreljeni. Poveljnik morskega letalskega oporišča v Barceloni je objavil poročilo, da je vladna vojska zavzela utrdbo Cabrero na Balcarskih otokih.

V Madridu mir

Madrid, 2. avgusta. AA. V Madridu vlada mir, čeprav se vidijo na cestah le oboroženi ljudje. V borbah zadnjih dni ni prišlo do bistvenih izprememb niti na vladni niti na uporniški strani. Vladne čete so bombardirale oddelke upornikov v Grenadiji in na Majorskih otokih. Po zadnjih vesteh so mnogi uporniški oficirji izvršili samomor. Mnogo drugih revolucionarnih častnikov je padlo v poslednjih bojih. V Madrid prihaja sedaj že pošta iz inozemstva, čeprav z velikimi zamudami.

Italijanski letalci še vedno zaprti

Rabat, 2. avgusta. AA. Tudi danes ni bilo objavljeno poročilo o rezultatu preskizave proti italijanskim letalcem, ki so jih aretirali, ko so bili prisljeni s svojimi letali pristati v francoskem Maroku. Letalci so še vedno v zaporih.

Naši plavači na češkoslovaškem

Marjanske Lazne, 2. avgusta. V lujanskih Laznih sta se reprezentanci češkoslovaški plavalni reprezentanci Češkoslovaške in Jugoslovijske. V waterpolu so zmagali Češkoslovaki s 6 : 1 (3 : 1). Na 200 m prsno je premagal Češkoslovak Erber Jugoslovena Cererja, na 100 m prosto za bil prvi Wilfan pred Češkoslovkom Mendickim, na 100 m hrbtno je Jugosloven Gazzari nadvladal Češkoslovaka Heilinga, v stafeti waterpolistov na 7 x 50 m prosto pa so Jugoslovijski podlegli Čehom. V teku bo drugo srečanje med obema reprezentancama, in sicer na 100 m prosto, kjer bo Jugoslovijsko zastopal Ciganović, 100 m prsno (Cerer), 100 m hrbtno (Wilfan). Na spredu so še mešana stafeta 3 x 100 m in waterpolo.

Tour de France

Paris, 2. avgusta. b. Danes je bila zadnja etapa krožne vožnje po Franciji, v kateri je zmagal Luksemburčan Prvo mesto Maes (Belgija) v času 142:47,32, drugi Magne (Francija), tretji Varvaek (Belgija), četrti P. Clemens (Luksemburška).

Bleriot †

Paris, 2. avgusta. AA. Včeraj je nenadoma umrl slavni izumitelj in znameniti znanstvenik Louis Bleriot. Zadel ga je srčna kap. Vest o smrti velikega letalca in pa letnika je izvirala po vsej državi splošno žalovanje.

Louis Bleriot je bil rojen 1. julija 1872. v Cambrai. L. 1905. je zgradil svoje prvo letalo z dvojnimi krili. Pozneje je pričel graditi monoplane, s katerimi je izvršil tudi svoje znane smeje polete. L. 1909. je s svojim letalom poletel preko Rokavskega preliva. Letalca je dosegla leta doba v pravilo. Letalca je našel leta je bil kot vodja velikih letalskih lovske, ki imajo tudi po njem svoje ime. Šele pred kratkim so bili objavljeni nekateri njegovi izumi, ki so velikega pomena za nadaljnji razvoj letalske tehnike.

Neguš se bo vrnil v Abesinijo

London, 2. avgusta. AA. »Sunday Chronicle« je objavil razgovore z abesinskim cesarjem. Cesar je med drugim izjavil, da nikakor ne namerava ostati do konca dvojnega življenja izgnanec. V kratkem se bo vrnil v Abesinijo in se pridružil svojim vojakom, ki nadaljuje borbo proti osvajačem. Poudaril je, da mu DN ni dalo posojila, ki ga je zaprosil, zato pa bo na drug način zbral potrebna sredstva. Posebni odbor, ki zbira denarna sredstva za Abesinijo, je dosegel doslej že odlične uspehe. Moji vojniki, je na koncu naglasil, ki se borijo na severu in jugozapadu naše domovine, ne bodo ostali v jutozakupi zaradi prehrane in streljiva.

Novo letala za upornike

Tanger, 2. avgusta. AA. Potniki, ki so prispeli semkaj, trdijo, da so videli več tujih vodnih letal na poti do španski Maroko, zlasti v Menillo.

Razgovori treh

Paris, 2. avgusta. o. Kakor poroča »Echo de Paris«, so se vršili zadnje dni diplomatski razgovori med Parizom in Londonom za sporazum med Italijo, Anglijo in Francijo, v smislu katerega bi se tri države obvezale, da se ne bodo vmešavale v španske zadeve. Londonska vlada francoskih predlogov ni sprejela. Sedaj se vršijo pogajanja za sporazum o novih francoskih predlogih, ki so pa napram prvotnim zelo ublaženi. Tudi v Rimu je francoski poslanik souziral teren za tak sporazum. Imel je daljši razgovor z zunanjim ministrom Ciano. Kakor se je zvedelo, je nameravala francoska diplomacija spodbuditi cesarjevega zacetopnikov držav, ki garantirajo za tangerski statut, prav ta predlog pa so Angličji zavrnili.

Jesenski sestanek Male antante bo v Bratislavi

Praga, 2. avgusta. p. Prihodnje zasedanje stalnega sveta Male antante se bo vršilo sredi meseca septembra v Bratislavi.

Trgovinski sporazum s Turčijo

Beograd, 2. avgusta. p. S Turčijo je bil sklenjen začasni trinitesetni trgovinski sporazum, da se v tem času pripravi vse potrebno gradivo za sklenitev nove trgovinske pogodbe.

Ljuba Davidović zopet v Beogradu

Beograd, 2. avgusta. p. Po svojem zdravljenju v Vrnjački Banji se je vrnil danes v Beograd Ljuba Davidović.

Iz prometne službe

Beograd, 2. avgusta. AA. Odpuščen je iz državne službe inž. Zelenjskega, ravni pristave gradbenega oddelka železniškega preletelstva v Zagrebu.

Premeščen je k ravnateljstvu državnih železnice v Ljubljani kot svetnik strojnega oddelka Boris Mljusov, doslej v Stojnici.

Železničarska organizacija z milijonskim premoženjem

Letni obračun Podpornega društva železniških uslužbencev

Ljubljana, 2. avgusta. V veliki dvorani Sokoškega doma na Taboru je bil dopoldne občni zbor ene naših največjih socialno skrbstvenih organizacij: Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev. Prvotno je bil občni zbor najavljen že za 19. julija, a zaradi nekaterih formalnih zadržkov je policijska uprava odredila, da se preloži za 14. dni. Po zadnjih delegatskih volitvah so se bili namreč nekateri člani iz Maribora pritožili. Češ da volitve na tamošnjem vošču niso povsem pravilno potekle in da torej Mariborčani svojih delegatov ne morejo priznati.

Na to pritožbo oblast mariborskih mandatov steer ni razveljavila, pač pa je odredila, da Mariborčani na zborovanju nimajo glasovalne pravice.

Današnji zbor je v splošnem potekel etvarno in dostojno, a mestoma tudi precej živahno in skoraj viharno. Kar je pač razumljivo spričo dejstva, da društvo razpolaga z milijonskim premoženjem in da je kriza na svoj način posegla tudi v njegovo gospodarstvo. Razen delegatov je prisostvovalo tudi veliko število članstva.

Zborovanje je otvoril predsednik Ivan Sorošnik, ki je ugotovil, da je od 105 delegatov prisotnih 72. Po opravljenih formalnostih se je spomnil na pretekli poslovni dobi umrlih tovarišev, katerih spomin so vsi zborovalci počastili z vzklikom: »Slava!« Podrobno delovno poročilo je podal tajnik Ivan Lipovec. Blagajnik Josip Drmelj pa je ob nazornih številih predložil gospodarsko stanje društva. Bilanca je ob koncu lanskega leta izkazala pri 4 1/4 milijona aktiv in pasiv.

skoraj 3 mil. Din čistega premoženja, ki se je v teku leta 1935. povečalo za okrog 165.000 Din.

Med nepremičninami, ki jih premore društvo, sta hiša na sv. Petra cesti 25 (hotel Balkan) v vrednosti nad 2.300.000 Din in pa zemljišče na Tyrševi cesti (3.500 Din). Skupni račun izgube in dobička znaša 1.026.000 Din. Društvo samo je imelo od vplačane članarine nad 757.000 Din dohodkov, med izdatki pa tvorijo izredno visoko postavko izplačane posmrtnine (in deloma vrnjena članarina), ki so dosegle blizu 561.000 Din. Precej visok znesek predstavljajo tudi upravni stroški (nekaj manj kot 120.000 Din), a dobro polovico tega konsumirajo plače pisarniškega osebja in nagrade funkcionarjem (nad 60.000 Din). Čisti dobiček je v poslovanju društva dosegel nekaj nad 85.000 Din, čisti dobiček od hiše na sv. Petra cesti pa blizu 45.000 Din. Hotel Balkan sam je imel 152.000 Din prometa.

Ob koncu lanskega leta je društvo štelo v celem 11.918 članov, kar pomeni 58 članov pri rasti nasproti predlanskemu letu.

V teku lanskega leta je umrl 128 članov, na novo pa sta pristopila 202. Predsednik je tolmačil posamezne postavke v finančnem poročilu in poudarjal, da so se reziki stroškov malo povečali, ker je uprava blagajniku in pisarniški moči nekoliko zvišala nagrade, kakor je tudi njuno delo znatno naraslo. Prav tako je uprava tudi upravitelju h'še zvišala honorar. Hiša in hotel sta dala skupno nad 80.000 Din čistega dobička, kar pomeni, da se kapital okrog 2,5 milijona obrestuje nad 3%. To je vsekar dovolj ugodna nalozitev dvoletnega denarja, če se pomisli, da n. pr. Kmečka posojilnica obrestuje vlogo samo po 2%, ki vrhu tega ostaja pod zaporo, medtem ko hiša in hotel dajeta dobiček v gotovini, ki jo društvo zlasti v teh časih nujno potrebuje za izplačevanje posmrtnin.

Do 1. julija letošnjega leta se je članarina nateklo društvu nekaj nad 377.000

Din, posmrtnin pa je v istem času izplačalo že za 385.000 Din.

V debati so nekateri delegatje s članom nadzorstva Šterjancem na čelu grajali posamezne primere po lovanja z danarjem in nekateri govorniki so skušali občni zbor pridobiti za to da upravnemu odboru odreče zaupnico. Med bojnim glasovanjem se je izkazalo, da ima opozicija je majhen del članstva za sabo, pač pa jih je mnogo, ki v spornih vprašanjih niso zavzeli še nobene odločitve. Pičla polovica

Velikomestno vrvenje po mariborskih ulicah

Mariborski teden in gasilsko slavje številno obiskana

Maribor, 2. avgusta. V okrašenem mestu, ki je bilo vse v zastoju, je vladalo čudno velikomestno vrvenje. Po ulicah množica ljudi, med njimi gasilske uniforme. Simo veliko je bilo tujcev, zlasti iz Avstrije, od koder je priplo danes v Maribor samo motociklistov in avtomobilistov okoli 500. Maribor je danes nalikoval živahnemu mravljišču ljudskih množic. Vrvenje je toliko, kakor ga Maribor že več let nazaj ne pomeni. To je najboljši dokaz, kako zelo se je »Mariborski teden« zakoreninil. Med 10. in 13. uro je bilo ob Trgu Svobode, kjer je bil cilj motociklistov in kjer so bile gasilske vaje, toliko ljudi, da se ni bilo mogoče z lankoto prebriniti skozi. Med drugim je bila ob 9. dopoldne biagoslovitev novega broda pri Mariborskem otoku, sicer pa je bil današnji spored »Mariborskega tedna« pretežno v znamenju gasilskega zbora ter velike motociklistične ciljne vožnje in plavalnih tekem na otoku.

Med prireditvami velja zlasti omeniti tabor v Radvanju, ki se je razvil v prisrčno manifestacijo sokolske ideje v tej podpohorski vasi. Za celotni uspeh tabora in zlasti tudi za organizacijo sokolske čete pripada glavna zasluga Sokolu Maribor I.

Po Mariboru so se danes ves dan oglašale hupe in zvoncevi. Po prisrčnem dopoldanskem sprejemu motociklistov in kolezarjev iz vse naše države kakor iz inozemstva in po udeležbi pri prireditvah, o katerih poročamo v sportni rubriki, se je razvil učinkovit pohod skozi mesto do Kralja Petra trga in dalje na Glavni trg, kjer so se udeleženci razšli.

Gasilci se zbirajo

Slovesna proslava 65letnice obstoja in razvoja mariborske gasilske čete se je vršila na zelo manifestanten in slovesen način ob navzočnosti številnih odličnikov, množice gasilcev iz vseh delov države, v znamenju biagoslovitve novega reševalnega avtomobila, impozantnih gasilskih vaj na objektih mariborskega gradu ter krasno organizirane gasilske razstave v okviru prireditve in razstav »Mariborskega tedna«. Mirno se lahko reče, da je bil večerajšnji in današnji dan v znamenju gasilskih uniform in gasilskih slovesnosti.

Ze večeraj dopoldne so pripelje delegacije naših gasilcev iz Beograda, Zemuna in Pančeva. Popoldne pa iz posameznih mest bivše Kranjske, zlasti iz Gorenjske. Goste je sprejemala na kolodvoru posebna delegacija mariborskega pripravljalnega odbora z gasilsko godbo. Z večernimi vlaki so prispeli gasilci iz vseh večjih mest in krajev bivše mariborske oblasti.

Uvod v večdnevne gasilske slovesnosti je tvorila večerajšnja baklada s podoknicami vsem trem kumicam novega mariborskega reševalnega avtomobila ter ustanovitelju reševalne postaje dr. Urbacezku in ustanovnemu članu mariborske gasilske čete Josipu Tscheligi. Pri bakladi sta na čelu strumno korakajočih gasilskih formacij sodelovali vojaška in gasilska godba.

Svečanost na Glavnem trgu

Današnje slovesnosti so se pričele z budnico. Do 8. ure je bilo na kolodvoru sprejemanje gostov in gasilcev. Ob 8. se je po-

prisetnih je z zaupnico odobrila gospodarstvo dosedanjega odbora, večja polovica pa se je porazdelila na dva enaka dela, katerih prvi je glavoval proti zaupnici, drugi pa se je vzdržal glasu. Po kratkem pramoru so sledile nadomestne volitve, pri katerih so bili za člane upravnega odbora izvoljeni Jože Drmelj, Albrt Vrtačnik in Miha Steiner, v nadzorstveni odbor upokojencev France Rober za namestnika pa Karel Zerjav, Alojz Praznik, France Novotny, ter za namestnika računskih preglednikov France Krvin in France Božič. Po precej živahni debati, v katero so posegli glavi starjši člani in pa upokojenci je bila naposled članarina za vse člane izenačena na 6 Din, medtem ko so doslej starejši člani plačevali samo 3,50 Din, oni, ki imajo že štirik set lit članstva za sabo, pa so bili oproščeni vsakega prispevka.

nim elementom, ki je zajel starodavni mariborski grad. Vaje, ki so jim prisostvovali tudi zbrani odličniki, so bile v previdnem, rekordnem času zaključene ter so ponovno potrdile sloves tehnične dovršenosti in strunne udarnosti našega gasilstva.

Z današnjih gasilskih slovesnosti so bile odposlane vdanostne brzojavke Nj. Velikanstvu kralju Petru II., kraljevemu namestniku knezu Pavlu, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću in notranjemu ministru dr. Koročcu. Gasilski pozdrav so odposlali pokrovitelju gasilstva Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu.

Po svetu ali v smrt?

Kriminalna kronika našega mesta danes ni beležila večjih dogodkov. Policija je aretirala le nekaj lahkoživ in razgrajcev. Prejela je nekaj ovad zaradi tatvin. Tako je odvetnik dr. Šnuderl prijavil policiji, da mu je nekdo ukradel na dvorišču »Unions« v Razlagovi ulici 390 dinarjev vreden po-

vrtnik. Zasebnica Helena Kos iz Aljaževе ulice 7. pa je prijavila, da je izginila od doma njena 17letna hčerka Franciška. Hči je prejela pred dnevi neko pismo od svojega fanta ter je bila zavedni dni silno potrta. Hčerka je velike, suhljate postave, običena pa je bila v belo bluzo in modro krilo. V Selnici je neki avto podri posestnika Ivana Šantla, ki se je peljal s kolesom. Šantl je k sreči dobil le poškodbe na rokah, pač pa je kolo popolnoma razbito.

Skrivnosten napad

Skrivnosten napad je bil izvršen v Rošpohu. Orožniki so bili ob pol 12. obveščeni, da leži v svoji hišici v Rošpohu 94. samotar 74letni Ivan Kreč nezavesten z 18 urednicami na glavi in s poškodbami po vsem životu. Hitro so bili poklicani mariborski reševalci, ki so starčka prepeljali v bolnišnico, kjer pa bo najbrž izdihnil. Vzrok skrivnostnega napada ni znan in ne vedo, ali gre za maščevanje ali za roparski napad.

Tragična smrt železničarja

Ubila ga je lokomotiva večernega vlaka

Po usodnem naključju se je nocoj smrtno ponesrečil železničar Jožef Trojar iz Zelene jame, kjer je stanoval, se je ob 18. uri podal v službo v kurilnico na glavnem kolodvoru, kjer je bil nameščen kot kurjač zvančnik. Stopal je po progi kakor že bogve kolikokrat. Pa mu je pri mostu nad Smarčinski cesto prišel nasproti osebni vlak, ki je odpeljal iz Ljubljane ob 18.23, namenjen proti Mariboru. Lokomotiva je zadela Jožefa Trojarja in ga na mestu ubila. Strojevodja, ki ni mogel nesreče preprečiti, je sicer hitro

zavrl, toda vlaka ni ustavil, ker je uvidel, da je Trojar obležal na mestu mrtvev.

O tragični smrti mladega moža, ki je bil star šele 55 let in na glasu dobrega uslužbenca, so bili takoj obveščeni svoji in policija. Na kraj nesreče sta se podala policijski komisar Jelenc in zdravnik dr. Lužar. Po komisijskem ogledu je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Pravi vzrok nesreče bo dognala preiskava. Trojar je bil oženjen in tik pred upokojitvijo.

iz dnevne kronike

Ljubljana, 2. avgusta.

Vreme ni zarana prav nič določno kazalo, kakšno nedeljo nam pripravlja. Jutro pa je bilo prijetno ohlajeno in mnogi Ljubljanci so v trdnem prepričanju, da mora deževju spet slediti lepo vreme, že s prvimi vlaki odrinili na delo. V teku dopoldneva se je zjasnilo in prežveli svo spet nekaj ur najčistejše vedrine in sonca.

Ob najlepših nedeljskih dopoldnevih pa se v Ljubljani najbolj opazi, kako malo je živahnosti, kadar ni dijaštva in kadar odrijejo na letovišče tisti, ki si to morejo kolikaj privoščiti. Pa še o tem pričujejo lepe ljubljanske nedelje, kako zaljubljen je naš meščan v prirodu in kako porabi lehermo priliko, zlasti pa nedeljski odhidi, da se tam zunaj po svoje razvedri. Zlasti kopalci so si obetali najugodnejši dan. Toda kmalu popoldne se je nebo preprelo z oblaki in dobili smo tudi nekaj dežja. Potem pa se je ozračje spet prečistilo in nedelja se je končala v lepem večeru. Dan je bil v splošnem zelo miren, zares počitniški. Policija niti od sobote na nedeljo, niti čez dan ni imela nobenega opravka, pa tudi reševalcem ni bilo treba v bolnico prepeljati do večera nobenih poškodovancev, samo nekaj bolnikov.

Seja odbora JNS

Dopoldne ob 9. je bila v restavraciji »Zvezdi« seja sreskega odbora Jugoslovanske nacionalne stranke za Ljubljano - okolico. Predsedoval je g. Pipan. Po pozdravnem nagovoru, ki je veljal g. senatorju Pucelju, narodnima poslancema g. Komamu in g. Mravljetu zastopniku sreske organizacije g. dr. Pestotniku, poslevoedečemu podpredsedniku g. dr. Pirkmajerju. Poročilo so vzeli navzočim z vzklikanjem na znanje. Burno je bil pozdravljen predlog, da se pošlje predsedniku JNS g. Petru Živkoviću pozdravna brzojavka. Po živahni diskusiji o bodočem delu je predsednik g. Pipan zaključil sejo z zahvalo za udeležbo. Po sestanku so delegati še dalje časa ostali v prijetnem prijateljskem razgovoru.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Obdavčenje kmetovalcev v občinah, ki so priključene mestom

Beograd, 2. avg. A.A. Po uveljavljenju zakona o mestnih občinah iz leta 1934 so v mnogih primerih priključili mestnim občinam razne sosedne občine ali njihove dele, ki so naseljeni po večini s kmetovalci. Ker je ta združenje zvezana z novimi rajonskimi črtami v teh mestih in zaradi tega tudi z obdavčitvijo kmečkih poslopij, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal tole poslanilo:

Kmečka poslopja v občinah, ki so združene ali ki bodo združene z mesti na podlagi čl. 6 zakona o mestnih občinah in ki pridejo kot taka v nove rajonske črte mest, so obdavčene z redno zgradarino v smislu člena 34 in 37/1 zakona o neposrednih davkih. Davčno podlago za ta poslopja je treba v vsakem primeru redno določiti po določbah čl. 34 zakona o neposrednih dav-

kih in odmeriti odgovarjajoči temeljni in dodatni davek.

Pri kmečkih poslopijih pa, ki niso oddana v najem, marveč služijo kmetovalcem za stanovanja ali za drugo lastno potrebo, bodo davčne uprave pri določevanju letne kosmate najemnine ravnale tako, da ne bo nesorazmerne obdavčitve v primerih s poslopji izven rajonske črte, katerim se kosmata najemnina določa po čl. 37/3 zakona o neposrednih davkih za poslopja kmetovalcev in malih obrtnikov po vaseh s sedežem sreza in izven rajonov mest, kopalšč in letovišč.

Da bi to navodilo moglo dosledno izvajati bodo davčne uprave posredovale, naj bi v mestih, ki so na podlagi čl. 6 zakona o občinah razširila svoja področja, čimprej začrtali nove rajonske črte.

Nagradna križaljka Jadranske straže

Krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani razpisuje 30 nagrad za pravilne rešitve nagradne križanke JS v korist mladinskega sklada Viteškega kralja Aleksandra I. Ujednitelja, 1. nagrada: brezplačna vožnja Ljubljana-Split-Korčula in nazaj s šestdnevno brezplačno oskrbo v hotelu »Sava« v Splitu in »Bon Repos« na Korčuli. 2. nagrada: brezplačna vožnja z avtobusom Ljubljana-

brezplačno vožnja iz Ljubljane in nazaj. Nagrade 25-30 so namenjene samo Podmladkarjem JS.

Navodilo: Nariši primerno veliko križaljko po teje sliki in na številke nalepi kolke JS tako, da pomenijo besede vodoravno: 1. soglasnik, 2-4 otok na gornjem Jadranu, 5-9 mesto v Malmajciji v Ital. posesti, 10-12 otok na gornjem Jadranu, 13-19 oznaka za člana JS, 20-23 kraj na otoku Pelješac, 23-26 kraj na gornjem Jadranu, 27-29 otok na gornjem Jadranu, 30-33 kraj na gornjem Jadranu, 34-38 kraj na gornjem Jadranu, 39-41 otok južno Splita, 42-50 mesto v dravski banovini; navpično: 1-40 pridevna oznaka za člana JS.

A A A A A A A A A A
B B B D E G I I J J
J J K K L L N N N
O O P R R R R R R S
S S S T T U V V Z Z

Nagrado morejo dobiti samo pravilne rešitve članov JS ali Podmladka JS, ki so poravnali članarino do julija 1936. Zrebanje nagrad se vrši 17. avgusta 1936 ob 18. uri v pisarni kraja odbora JS v Ljubljani, Tyrševa 1, do 18. ure 17. avgusta 1936.

Kolki JS in obrazci se dobe pri vseh ogrankih JS in po trafikah po 15 Din za serijo. Člani in prijatelji JS! Izkoristite to redko priliko. Za samih 15 Din brez drugih stroškov in malo sreče morete potovati brezplačno na odhidi v Split, Korčulo, Crikvenico in na Sušak z avtobusom in letalom ali dobiti drugo lepo nagrado. Jadranska straža, krajevni odbor Ljubljana.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Giovanni Papini:

Obisk pri G. B. Shawu

Stari G. B. Shaw me je jako neljubezno sprejel:

»Kakor vsi bedaki, mi je dejal, »me pač smatrate za klovna in očividno upate, da vas bodo moji dovipni rešili dolgočasje.«

To vam bom takoj iz glave izbil. Angleži, posebno pa angleški postopaki, to se pravi taki ljudje, ki čitajo knjige in obiskujejo gledališče, me štejejo za pavliha. Nasproti temu pa sem po svojem rojstvu in odmeri davkov najbolj rosen človek britskega imperija. Kakor veste, sem začel kot fabianist in Ibsenov prišast. Ti dve simpatiji sta dokaz moje skozi in skozi antikomučne darovitosti. V fabianizmu in Ibsenovi šoli tudi najti najmanjšega sledu humorja. Prvi namerava v deluh do treh stoletjih spremeniti vse delavce v malomeščane, drugi pa želi, da bi v vseh človeških stikih zavladala odkritost, zaradi česar bodo seveda postali nemogoči. Fabianizem je socializem homeopatov, Ibsenova šola pa je moralna vaba anarhistov. Oba dva pa nista čisto nič vesela, to sta v dobri veri izmišljeni lumparji, torej res prav nič zabavnega.

Iz tega razvidite, da je glas o meni kot burkežu prav tako po krivem pridobljen kakor Byronov pesniški in Shakespeareov dramatski sloves. Najprej omenjeni je bil diletantski polemik in drugi mudrojoč lirik. Tega morda ne pravim zato, da bi se z njima primerjal, kajti to boste pač priznali: obadva jaz preveč prekašam, da bi moglo priti do pametne paralele med nami. Tudi obžalujem ljudi v glavnem zaradi tega, ker ni nikomur dana sreča, da bi bil Bernhard Shaw.

»Odkod pa se je prav vzelo o vas glas... kot o humoristu?«

»To vam precej pojasnim. Jaz sem Irec.

Vsak Irec pa mora biti za londonsko drhal, to se pravi za ljudi, ki kupujejo knjige in časopise, hočeš nočeš stradač ali pa glumač. Ker nisem hotel umirati od glada, sem si izbral vlogo pavliha. Vedeti morate, da je Ircska ona zemlja, odkoder dobiva Angleška vsa slavo; Scotus Eriugena, Goldsmith, Sheridan, Burke, Sterne, Berkeley, Swift, Willington, Thomas Moore, Yeates, Oscar Wilde in Joyce so sami Irci. Brez Irccev ne bi Anglija vedela, kaj je bil Liliput in ne bi bila premagala Napoleona. Neki baltiški grof, Keyserling, je dejal, da bi bili Angleži kakor živali. Ti mulci nimajo poguma govoriti, zato moram jaz namesto njih resnico povedati. To klavno ljudstvo se ne zna samo od sebe smejeti in zato ga moram pripraviti vsaj do tega, da se smehlja. Ti masohisti ne znajo uživati in obsojen sem, da jih bičem ter jim tako preskrbim vsaj malo razkošne groze. Na teh lastnostih Angležev ne sloni moj zaslužni uspeh.

Ce bi Anglija tako daleč napredovala v nesposiljivosti in navihanoosti kakor v industriji, bi bil jaz samo nepoznan časnikaček. V Franciji je najmanj sto Shawov, ki neopazno vzplavajo in spet zginejo. In iz prevega in naslednjega vzroka sem prav za prav (kakor mnogi drugi) tudi jaz žrtve vojne. Z letom 1918. je viktorijanska Anglja dokončno preminila. Angleži so posihali brez predsodkov, brez npravstva, skeptični, cinični, tako malce freudovski in nekoliko boljševiski, tudi se danedane več ne boje dobro pripravljenege škandala. Zato tudi moja popularnost vidno pojeoma. Dokler sem sam predstavljal rdečo ruto Johnu Bullu (biku), je šel posel imenitno od rok, toda odkar so se britski bikli polagoma navadili vseh odtenkov rdeče barve, se me nič

več ne boje, to se pravi, nič več se ne zabavajo z menoj. Če že skoraj ne nastopi puritanska reakcija, bom v kratkem stal v antologijah poleg Olivera Goldsmitha in Macaulaya. To bi bil moj konec. Če se Angleži potrudijo, postati meni enaki, mi ne preostaja nič drugega, kakor da grem med metodistične pridigarje.

»Star? Vi vendar tega ne kažete. Vaš duh še nima niti dvajset let.«

»Za začetnika čisto nič slabo, vasa v poklon običena obtožba res ni slaba. Rečete mi v ljubeznivi obliki, da mislim še kot mladenič. Zato nisem užaljen. Imam pa to povodov za to, da nisem zadovoljen s svojim vekom. Edina neugodnost v življenju je smrt. Da se dokonča vzgoja pri človeku, je treba pač najmanj sto let in vsaj dve novi stoletji bi bilo pridati, da bi lahko pokazala svoje sadove. Namesto tega pa smo prišli do Voronova, ki je storil več za nedolžnost opic kakor za neumrljivost ljudi. Vse kletanje o znanstvenem napredku je nesramno prazna pena; dokler ne bo znala vedla omejitvi smrti, ni še ničesar doseglja. Kaj mi pomaga, če lahko preletim v eni uri iz Londona, v New York, ako pa bom vendarle nekoga krasnega dne tičal pod nagrobnim kamenom, da tam segnijem.«

Na tej točki pogovora se je zamačil obraz G. B. Shawu in se mu bolešno nakremzil. Ostal je trenotek pogreznjen v misli, potem se je spet obrnil proti meni in besno izbruhnil:

»Ali imate kako tajno sredstvo proti umrljivosti? Ne? Potem na, prosim, izginite kar najhitreje z obzorja! Sicer bom komaj vedel, kaj naj napravim z naslednjim kandidatom smrti. Jaz nisem pavliha, pač pa sem najresnejši od vseh ljudi, sem edini, ki neče nič več slišati o tej groteskni burki, ki ni v isti ni nič drugega kot pogrebna slavnost.«

Tako je govoril, mi nokalzal hrbet, zbežal ter izginil v svoj selski dvorec. A. D.

1					
2	3	4			
5	6	7	8	9	
	10	11	12		
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	
42	43	44	45	46	47
48	49	50			

Sušak in nazaj s tridnevno brezplačno oskrbo v hotelu »Kontinental« na Sušaku, 3. nagrada: štiridnevna brezplačna oskrba v hotelu »Miramar« ali »Therapia« v Crikvenici, 4. nagrada: brezplačna vožnja z letalom Ljubljana-Sušak in nazaj, 5.-10. nagrada: brezplačna vožnja z avtobusom Ljubljana-Sušak in nazaj, 11.-18. nagrada: slika »Čuvar Jadrana« v okviru, 19.-24. nagrada: knjiga »Naše morje«, 25.-30. nagrada: brezplačno štirinajstnevno letovanje na morju z

BSK državni prvak

Po zelo nervozni igri je finalna tekma ostala neodločena - Lep uspeh sarajevske Slavije

Beograd, 2. avgusta. Danes se je na igrišču BSK odigrala druga finalna tekma za državno prvenstvo med BSK in sarajevsko Slavijo. Ker je BSK že v prvi tekmi zmagal in se je splošno pričakovalo na domačih tleh ponovna visoka zmaga, je bilo na igrišču izredno malo gledalcev.

BSK : Slavija (S) 0 : 0

BSK je takoj v začetku napel vse sile, da bi dosegel visoko zmago, vendar so se gostje energično branili. V drugem polčasu so domači neprestano oblegali Slavijin gol, toda izvrstni vratar gostov je držal najverjetneje strele in onemogočil Beogradjanom sleherni uspeh. Moštvi sta bili silno nervozni in se je dvakrat pripetilo, da niti Beogradjanci, niti Sarajevčani niso pogodili praznega gola, ko sta ju zapustila vratarja. BSK je imel še tik pred koncem dve izredno ugodni priložnosti, da spravi na varno še dve točki, toda zopet je bil rešitelj v zadnjem trenutku od-

ločni sarajevski vratar. Tekmo je zadovoljivo sodil g. Miljutinović.

BSK si je s tem ponovno priboril naslov državnega prvaka.

Železničar : Mars (LJ) 3 : 1 (1 : 1)

Maribor, 2. avgusta. Na stadionu Železničarja se je danes dopoldne odigrala prva finalna tekma za juniorsko prvenstvo LNP, in sicer med Železničarjem in Marsom iz Ljubljane. Kljub porazu so Marsovci zapustili zelo dober vtis. Moštvo je izbalansirano cel-ta ter razpolagajo nekateri igralci z dobrim nogometnim znanjem. Dornačini so imeli nekoliko ostrejši start, kar je v glavnem tudi bilo odločilno za izid tekme. Gostje so takoj v 1. minuti prišli v vodstvo radi nepaznje domačega vratarja. Žel. je v 15. izenačil iz enajstorke. V drugem polčasu sta padla gola v 19. in 27. minuti. Sodil je g. Konič v splošno zadovoljstvo.

Mednarodna gorska dirka na Pohorju

Maribor, 2. avgusta. Acroviteljstvom mariborske občine, Mariborskega tedna, Putnika in Jugoslovenskega Touring kluba je Moto-sportklub Pohorje priredil danes popoldne na znani pohorski cesti Reka-Pohorski dom svojo III. mednarodno motočistično dirko. Dirkalna proga je bila dolga 5000 m. Dirkam je prisostvovalo ogromno število gledalcev, ki so se zbrali zlasti na nevarnih ovinkih, na startu in na cilju. V splošnem je bila organizacija nekoliko slabša kot običajno, vendar pa se je spored izvedel brez kakih nezdod.

Rezultati so bili:
250 ccm: 1. Dušan Breznik (Avtoklub, Ljubljana, DKW) 5:54.2; 2. Oton Schrantl (Gradec, Puch) 5:56; 3. Erh Knittl (Dunaj, Puch) 6:07; 4. Leon Niffner (Dunaj, Puch) 6:30.4; 5. Martin Gajšček (Pohorje, Puch) 6:51.

350 ccm: 1. Leonard Fassl (Dunaj, Ve. locette) 5:55.4; 2. Erich Knittl (Dunaj, Puch) 6:23; 3. Alojz Lušnik (P. run. Maribor, BSA) 6:24; 4. Drago Weinhandl (Pohorje, Puch) 6:34.4; 5. Leon Niffner (Dunaj, Terrot) 6:38.8.
500 ccm: 1. Leonhard Fassl (Dunaj, Norton) 4:59; 2. Fredy Hönel (Celovec, AJS) 5:12.2; 3. Georg Röhlsch (Dunaj, Norton) 6:13; 4. Rudolf Schiffhorn (Gradec, Sunbeam) 6:37.

1000 ccm: 1. Leonhard Fassl (Dunaj, Norton 500 ccm) 4:58, najboljši čas dreva. 2. Fredy Hönel (Celovec, AJS) 5:20.8; 3. Jernej Šefer (Perun, Marbor, Sunbeam) 5:42.

Motorji s prikolico: 1. Alojz Habanar (Pohorje, NSU) 6:51.04; 2. Ivan Lah (Pohorje, Puch) 7:47.12.

100 m hrbtno gospodje: 1. Martink (K) 1:37.2; 2. Kačanec (K) 1:41.3; 3. Smerdu (M) 1:45.6; 4. Dornig (M) 1:54.4.

100 m prsno dame: 1. Gabrič (K) 1:43; 2. Grgruč (K) 1:46.2; 3. Breščak (M) 1:48.4; 4. Piška (M) 1:49.

Stafeta 4 x 50 prosto gospodje: 1. Maribor 2:10.3; 2. Karlovac 2:10.5.

Stafeta 3 x 100 m mešano gospodje: 1. Maribor 4:25; 2. Karlovac 4:54.8.

4 x 50 m prosto dame (taven konkurenca): 1. Karlovac 2:53.6; 2. Maribor 3:05.

Sedili so propagandni skoki s 3 m deske in s stolpa, pri katerih so nastopili trije Mariborčani.

50 m prosto subjuniorki: 1. Friča (K) 34.4; 2. Skofič (M) 34.5; 3. Gabrič (K) 40; 4. Milič (M) 48.8.

Teniški turnir v Zopportu

Zopport, 2. avgusta. Teniški turnir v Zopportu, ki se je pričel v petek, je imel izredno močno mednarodno udeležbo. Med drugimi sta nastopila tudi Jugoslovena Kukuljevič in Mitič. Danes bi se morale odigrati še finalne tekme, vendar so morali igre zaradi deževja prekiniti. V semifinolu singla gospodov je bila igra Hebda (Poljska) - Denker (Nemčija) prekinjena pri stanju 6 : 4; 2 : 6; 6 : 2; za Poljsko igra Henkel (Nemčija); Kukuljevič pa pri stanju 6 : 4; 7 : 5; 6 : 6. Kukuljevič je pred vstopom v semifinale porazil Čehoslovaka Vodčeka s 4 : 6; 6 : 1 in 6 : 4. V semifinolu dubla so se igrali pari Henkel-Denker (Nemčija) - Stalos (Grčija) - Rado (Italija) in Lund (Nemčija) - Del Castiglio (Argentina); Kukuljevič - Mitič. Finale se bo odigral jutri.

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Slovan : Bratstvo (Jesenice) 6:0 (2:0). Druga kvalifikacijska tekma za vstop v podeavno ligo. Ker je Slovan zmagal že v prvi tekmi, znaša skupni score 11:2. Slovan se je torej kvalificiral za finale, ki ga bo igral s celjskim Olimpiom. Na tekmi je bil vratar Bratstva po naključju ranjen in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Celje: Olimp : Ptuj 9:1 (5:1). Revanšna kvalifikacijska tekma, pri kateri je prišlo do zelo hujših in obsodbe vrednih izredov. Ker je Olimp tudi v prvi tekmi zmagal, pride v finale z ljubljanskim Slovanom. Zagreb: Admira : Gradjanski 2:0 (1:0).

Juniorki: 1. Alojz Lušnik (Perun, Maribor, BSA 350 ccm) 6 minut; 2. Ivan Felčič (Pohorje, Ariel 250 ccm) 6:59; 3. Fran Babič (Perun, Maribor, Sarolea 350 ccm) 8:17. Za tekmo Ljubljana - Admira bo pred prodaja vslopic danes in jutri v bližnjem kavarni »Evropa«, v trgovini »Rokavičar«, Prešernova ulica, in v trgovini s krznom »Riznik« Kondresni trg.

SK Ljubljana. Danes ob 20 naj bo prva skupina v garabli. Vsi se bo kratek trening ob električni razsvetljavi.

Podrobnosti iz Budimpešte

Naši plavalci so napravili zelo dober vtis - Čudna postava našega waterpolo moštva - Obe naši zmagi sta izvojevala Cerer in Wilfan

Budimpešta, 30. julija. Se na vožnji smo iz »Nemzeti Sporta« zvedeli, da so Madžari na 4x200 m in na 200 m prsno postavili svojo drugo garnituro. Kombinacije, računni, nade...

Kot pred dvema letoma je naš reprezentanca zopet bila nastajena v udebnem hotelu »Metropol«, kjer dosledno stanujejo vsi gostje madžarskega plavalnega saveza. Hotelsko osonje nam pripravljuje o Japoncih, Američanih, Nemcih, ki so pred nami spali v istih sobah.

Vročina nas ubija. In pa Budimpešta - tako polna zanimivosti, privlačnosti, lepote in življenja. Vse bi hotel človek videti, pa pozabljaj pri tem, da treba zvečer odigrati waterpolo tekmo z najmočnejšim moštvom sveta.

Za nas je bilo malo nerodno sestavljen vrstni red sproveda; takoj za stafeto bo waterpolo in Ciganovića je strah, kako bo mogel pri plavanju v stafeti držati borbo s Halassajem. Ker je Bonačić zaradi svoje roke nezavestno za Madžari pristali, da ga moremo v odmoru zamenjati. Zanimivo: da si je tu kot rezerva napadalec Pavičić naj Bonačića v napadu zamenja Fux! Tako je določil savezni tehnični referent.

V svojih olimpijskih uniformah vzbujajo naša reprezentanca na peštanskih ulicah

veliko pozornost. Naši fantje so najboljša reklama za tekmovalce, ki je tudi mnogo pridobilo na zanimivosti, ker je baš Jugoslavija prvi protivnik Madžarov na olimpiadi v Berlinu.

2500 gledalcev je prisostvovalo tekmovalni in s stafeto 4x200 m se je pričel program. Z naskočem 8 sekund, ki jih je z zelo slabim časom 2:30 zapravil Ciganović, je drugi Madžar šel na pot. Za njim Gazzari, dobro razpoložen - 2:25.6 - je malo zmanjšal razliko. Reprizo tega časa je dal Defilipis, ki je proti slabšemu protivniku bil uspešnejši, da je poslednjemu Wilfanu ostalo še kakih 6 sekund, ko se je odpravil na težki posel.

100 m 1:02.6, 200 m 2:18.4

To se bili časi, ki so jih pokazale ure za Wilfanovo plavanje v stafeti, rezultat, ki ga je uvrstil v kontinentalno stafeto, postavljen na 50metrski progi, v regularnih okoliščinah, ki pa le ni zadostoval za zmago. Na zadnji progi tik pred ciljem zapletel v prozo. Sicer bi bil njegov rezultat okrog 2:17 in stafeta dobljena.

Nekolič o waterpolo tekmi

Da smo zgrubili tekmo z 0 : 6, ste gotovo že javili. Eksperiment je napravilo naše vodstvo za to tekmo in da tega eksperimenta ni bilo, bi bil morda rezultat še boljši. S Cvjetkovičem je igral branilec Tarana. Giovanelli pa je šele v drugem polčasu zamenjal v napadu Bonačića. Tako je bilo moštvo polno vrzeli, zlasti v drugem polčasu ko so izzeli, utrujeni, postajali vse bolj neokretni in je celo Ciganović, ki mu je stafeta še ležala v kosteh, postal počasnejši. Dasi je moštvo pokazalo malo povezanosti in mnogo slabih točk se je vendar tekma končala z rezultatom, ki je za nas ugoden in ki bi bil lahko boljše, da ni bilo zamujenih prilik. Mihovlovič v голу je bil zopet junak moštva. Stil, v katerem je držal nekaj bomb in nevarnih »parabole«, mu je pripomogel do velikih simpatij pri občinstvu.

Po tej tekmi bo moštvo spremenjeno Brčkone pojde Fux na centerhalfo, Roje pa na Bonačićevo mesto v napad, v obambo pa svede mesto Tarane Giovanelli. Zanimivo je, da vodstvo rezervnega napadalnega igralca Pavičića sploh ne jemlje v kombinacijo. Človek bi se vprašal: »Po kaj pa je žel Pavičić v Berlinu?«

Madžari pravijo, da je naše moštvo mnogo pridobilo na hitrosti in tehniki, manjka mu pa vigranosti in rutine. Tekma, da je bila ostra, pa ne surova.

Prva zmaga

Na 200 m prsno so s Cererjem startali 3 Madžari. Vsi »butterfly«. Peklenski začetni tempo, ki ga pa naš Tonček krepko parira in na 100 m je z 1:19.8 že sigurno v vodstvu. Naskok si na tretjem delu poveča in tudi »butterfly« pred ciljem ne more rešiti Madžara poraza. Njegov čas, 2:56.8, ste gotovo, kakor ostalo, že objavili.

In še ena.

V zadnji točki 100 m hrbtno je bil protivnik Wilfana madžarski rekorder Gombos, Gazzariju pa Heiser. Dober start in že je Wilfan za malenkost na vodstvu. Do obrata gre na žive in mrtve, tu pa Wilfan uspešno Kieferjev obrat pomaga, da se otrese protivnikov in sigurno gre prvi v cilj s časom 1:12. Gazzari pa je v finishu bitko izgubil ter pripel kot četrti v času 1:15.6.

Sredi Budimpešte dve zmagi nad Madžari je zavidanja vreden uspeh. Wilfan je tudi tukaj postal »zvezdnik«, ki je moral na veliko deliti avtograme in je bil deležen silne popularnosti.

Združitev Sušaka, Martinščice in Bakra

Sušak, 2. avgusta, AA. Danes je prisel na Sušak predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović. Pred hotelom Jadranom so ga sprejeli ministri za socialno politiko Dragiša Cvetković, ki je večeraj prisel na Sušak z B'eda, nadalje ban savske banovine dr. Viktor Ružič in mestni načelnik Djuro Ružič. V hotelu je sprejel novinarje in jim dal naslednje izjavo:

Tu me posebno zanimajo gospodarski problemi. Med njimi smatram sedaj za najvažnejšega združitev treh luk, Sušaka, Martinščice in Bakra, tako rekoč v eno luko in to z železniško zvezo. Sušak je danes premahšen, da bi sprejel vse transportne blaga, ki gredo skozenj. Drugo važno vprašanje je zgraditev moderne turistične ceste od Sušaka preko Bakra, Kraljevice, Crikvice, do Novoga. Opazil sem, da dela na tej cesti na žalost ne gredo v omem tempo, kakor si to želimo. Zato je bilo izvršeno vse kar je potrebno, da se ta dela pospešijo.

Znamo mi je, da ima Sušak tudi svoje posebne potrebe, med katere spada vsako-ko tudi vprašanje zgradbe novega železniškega postajnega postopka, kakor tudi vprašanje razširitve svaobnih carskih in javnih skladov. Na vprašanje novinarjev, kako je z gradnjo luke Ploče ob ustju Neretve, je predsednik vlade izjavil, da je to vprašanje v fazi resnega pripravljalskega studija in da smatra da bo to pristanišče vsakakor treba zgraditi. Predsednik vlade je poudaril, da bo treba pri tem vpoštevati tudi potreba že obstoječih luk.

S Sušaka se je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović v spremstvu ministra Dragiša Cvetkovića, bana dr. Ružiča ter načelnika Sušaka Djuro Ružiča, odpravil z avtomobilom v Martinščico Bakar in od tam na na Fužine, odkoder se je odpeljal na Bled.

Ojačenje nemških garnizij v Porenju

London, 2. avgusta, o. Včeraj je bil angleška vlada obveščena, da je Hitler sklenil poslati v Porenje nove oddelke vojske. Ta sklep je popolnoma v skladu s prvotno Hitlerjevo izjavo, da v prvih štirih mesecih po zasedbi Porenja ne bo oiačil nemške vojske na tem ozemlju. Včeraj je ta rok potekel. Kakor se je nadalje zvedelo, bo nemško vrhovno novelistvo noslalo za enkrat le manjše oddelke vojske, nemenska vojska pa se bo v primeru potrebe lahko takoj povečala.

Simpatičen izgled dame! Največ pripomorejo k temu redno nečvati zobje s

odlično zobno kremo! Sklepi francoske vlade

Francija je proti vsakemu tujemu vmešavanju v španske dogodke, za primer prekršitve nevtralnosti pa si pridržuje pravico do zaštite lastnih interesov

Pariz, 2. avgusta, AA. Francoska vlada je imela včeraj važno sejo, na kateri je ponovno proučila razmere v Španiji po poslednjih informacijah, ki jih je dobila iz Madrida pa tudi drugih španskih krajev, obenem pa tudi probleme, ki so se pojavili zaradi španske krize. Posebej so na seji razpravljali o intervencijah nekaterih tujih sil v Španiji, ki zalagajo upornike z letali, orožjem in streliivom. Francoska vlada je sklenila, da bo s se večjo skrbnostjo zasledovala razvoj položaja na Španskem in da bo predvsem očuvala prijateljske odnose z zakonito špansko vlado, ki se bori v svoji državi za obnovo miru in reda. Glede na resnost mednarodnega političnega položaja, je bilo prvotno sklenjeno, da se Francija tudi v bodoče ne bo vmešavala v španske notranje politične zadeve in da tudi ne bo zalagala španske vlade z orožjem, strelivom ali kakim drugim materijalom, enako postopanje pa zahteva tudi od drugih držav. Ker se je ugotovilo, da nekatere države podpirajo španske upornike z orožjem in strelivom, si je francoska vlada ohranila popolno svobodo, da zavzame napram temu početju svoje stališče, ko se ji bo to zdelo najbolj primerno.

Oseji vlade je bilo snoči objavljeno uradno poročilo, ki pravi:

Vlada je proučila splošna vprašanja, ki bi jih lahko sprožila kriza v Španiji zlasti pa vprašanja, ki so se pojavila glede na to, da so nekatere tuje države intervenirale v Španiji z dobavami orožja v času, ko so neredi v tej državi na višku. Vlada je sprejela več sklepov, ker ji je na tem, da se onemogočijo škodljivi vplivi na mednarodne odnose, ki bi s elahko pojavili zaradi takih intervencij, in ker hoče ohraniti prijateljske odnose, ki jih je od nekdaj gojila napram zakoniti uradni španski vladi, ki se pravkar bori za obnovo notranjega reda. Vlada je s'levala ukremiti vse potrebno, da se zatrejo neredi v Špa-

niji in da se prepreči ojačenje tujega delovanja na španskih tleh, čegar posledice bi v vsakem primeru škodovala dobrim mednarodnim odnosjem. V to svrhu je sklenila nujno pozvati vse vlade, ki so najbolj zainteresirane v tej stvari, da se strogo vzdržijo po načelu popolne nevtralnosti. Francoska vlada je doslej z vso vestnostjo izpolnjevala to načelo in prepovedala izvoz v Španijo v primerih, ko bi bilo treba samo izpolniti določbe pogodb, ki so bile sklenjene še pred pričeto omcmirv v Španiji.

Glede na ta odlični komunikio sodijo francoski uradni krogi, da bo sedaj brčkone prišlo do konkretnih pogajanj med Italijo, Anglijo in Francijo, h katerim bi se pozneje eventualno pritegnili še Nemčija in Portugalska. Zvedelo se je še nadalje, da smatra vlada glede na neovrgljive dokaze o dobavah orožja iz sosednjih držav španskim upornikom, da sama ni več vezana na svoj prvotni sklep, da ostane tudi še nadalje nevtralna, če bi omejenene države še nadalje dobavljale orožje španskim upornikom. Francoska vlada smatra da bi bil zaradi mednarodnih političnih odnosov sicer potreben sporazum o nevmešavanju v španske zadeve, nikakor pa ne more pristati na to, da bi moralo veljati načelo nevtralnosti unilateralno le zanjo. Z jasnim komunikijem je francoska vlada dokazala pripravljenost, da podzvame za tak sporazum, ki bi koristil ne le Španiji, nego predvsem položaju v Evropi, ki je že zopet napet. Francija je s tem ponovno dokazala, da spoštuje mednarodna pravna načela in določbe, kakor tudi, da zahteva isto od drugih držav.

Ze snoči je francoska vlada brzojavno obvestila angleško in italijansko vlado o svojem stališču na dogodke v Španiji. V svoji noti je razložila in utemeljila tudi svoj predlog, kako naj se onemogočijo borbe v tej državi in preprečijo morebitni mednarodni zapletljaji.

Čehi se ne boje

Zunanji minister dr. Krofta zavrača senzacije o nemških načrtih za pohod na Prago

Pariz, 2. avgusta, p. Praški poročevalec lista »Excelsior«, je imel razgovor s českoslovaškim zunanjim ministrom dr. Krofto, v katerem ga je vprašal za mnenje o dozdevnih invazijskih načrtih Nemčije proti Českoslovaški.

Dr. Krofta je izjavil, da smatra vesti o nameravani nemški invaziji v Českoslovaško za pretirane. Mogoče je, da obstoja v arhivih nemškega generalnega štaba tak povsem teoretičen načrt, vendar pa ne verjame, da bi Nemčija nameravala na pasti Českoslovaško. Hučensko ozmlje, ki je svoj čas pripadalo Nemčiji, je zelo majhno. Napad N mčije na Českoslovaško bi bil nesameten in neutemeljen ter bi imel za posledico reakcijo tudi drugih držav. Českoslovaška ni Abesnija in se ne more poraziti v par mesecih. Českoslovaška bi se mogla uprati z močno vojsko tako dolgo, dokler ne bi prihiteli na

pomoč tudi njeni zavezniki.

Na vprašanje, ali je Nemčija ponudila Českoslovaški zaključitev pakta po zgledu avstrijsko-nemške pogodbe, je dr. Krofta odgovoril:

Českoslovaška vlada ni prejela nobene oficijelne ponudbe take vrste. Nemčija pa je ponovno izjavila, da je pripravljena skleniti s Českoslovaško pogodbo. To spada tudi k njenemu programu dvostranskih pogodb o nenapadanju in medsebojni pomoči s sosedi na vzhodu.

Na koncu se je dr. Krofta izjavil tudi o sudetsko-nemški stranki. Henleinova stranka po njegovem mnenju ni povsem irendentistična, težko pa je sodelovati s stranko katere načela se tako močno razlikujejo od splošnega českoslovaškega naziranja. Kljub temu upa, da se bo s časom posrečilo doseči sporazum tudi s tem delom nemškega prebivalstva.

Pojasnila o točenju alkoholnih pijač

Beograd, 2. avg. AA. Na vprašanje, ali so točile alkoholnih pijač tudi osebe, ki prodajajo na veliko samo vino in žganje, ki so ga pridelali iz kupljenih sirovin, je davčni oddelek finančnega ministristva izdal tole pojasnilo:

Z odločbo odst. 5 čl. 2. pravilnika o izvajanju določb tarifne številke 62 taksnarife, je odvzeta osebam, ki pri izdelovanju alkoholnih pijač poleg sirovin z lastne zemlje uporabljajo tudi kupljene sirovine, le pravica prodaje takega vina in žganja iz kleti na lastni zemlji ali iz kleti v hiši, v kateri stalno prebivajo, v količinah čez 5 ali 10 l naenkrat oziroma pravica prodaje izven lastne kleti in kraja prebivanja z voza ali drugega prevoznega sredstva v količinah nad 50 l vina ali 25 l žganja naenkrat. Toda dolžna torej ne znika osebam, ki pridelujejo vino in žganje iz

kupljenih sirovin ali lastne zemlje zaradi trgovine, pravice, da smejo samo to vino in žganje prodati v količinah, ki so navedene v odst. 2 čl. 2 navedenega pravilnika brez posebne točilne pravice za alkoholne pijače na veliko in brez plačila točarinske takse, toda samo pod pogojem, da prodajajo iz skladišča v kraju pridelovanja in da vodijo knjigo o vinu in žganju, ki ga prinašajo in iznašajo.

NA SVOJEM MESTU

— Pogled, tale gospod tam bo model za kip neznanega vojaka.

— No, saj je kakor ustvarjen za to. Pri raportu je bil vedno neznan.

EDINA TOLAŽBA

— Ze zopet vas vidim s steklenico v roki. Kaj je to res edina vaša tolažba,

— Kaj še, gospod župnik, doma imam še eno steklenico.

Vsa Anglija govori o kralju Edvardu in Dalmaciji

Vsaka podrobnost zanima — Kako je jahta urejena

London, 2. avgusta. Odločitev kralja Edvarda, da pojde na Jadran na dopust, je spet enkrat pokazala v pravi luči, kako se angleški narod zanima in kako ljubi svojega kralja. Vsa Anglija razpravlja o tem, vsaka podrobnost zanima čitatelje listov, ki se trudijo, da Dalmacijo kar najbolje prikažejo in da povedo, kar se zanekrat da o potovanju kralja Edvarda povedati.

Pred odhodom jahte »Nachleem« je kralj Edvard s kapitanom Doylem določil načrt potovanja, v razgovoru z glavnim stewarddom pa je izrazil želje glede kuhinje. Razen potrebnih dvornikov bo kralj Edvard vzel s seboj na počitnice ožji krog svojih prijateljev. Ni jih izbral po plemenitstvu in dostojanstvu, marveč po svojih lastnih simpatijah.

Kakor že sporočeno, bo letovanje trajalo štiri tedne. Kralj Edvard se bo ukrcal v Dubrovniku in bo največ časa ostal na Jadranu, potem pa bo obiskal še Krk in ostalo otočje Jonskega morja. Na ladji bo služena dvorska pisarna, da bo kralj lahko vršil najvažnejše vladarske posle kakor doma v Buckinghamski palači. Jahta »Nachleem« bo stalno v direktni radiofonski zvezi z Londonom. Instaliran bo radijski telefon, po katerem bo vladar preko radijskih postaj angleške mornarice v Sredozemskem morju lahko vsak čas govoril z londonsko vlado in to na poseben način, da pogovoru ne bo mogel nihče prisluškovati. Z admiralke palače v Londonu pa bodo kralju slihehni dan pošiljali šifrirana poročila. Razen tega pa bo stalno na poti poseben di-

plomatski kurir, ki bo z najhitrejšimi prevoznimi sredstvi — največ z letalom — prenašal akte.

Vzlic vsemu temu kralj Edvard ne bo na letovanju kot vladar, marveč kot zasebnik pod imenom vojvode Lancasterskega. Tako bodo odpadle ceremonije in počaščenja, ki bi jih sicer bilo treba vsepovsod, na kopnem in na morju izkazovati vladarju svetovnega imperija.

Da je jahta »Nachleem« najlepša na svetu, to vedo vsi Angleži. Izvedelo se je tudi, zakaj je kralju Edvardu tako všeč. Pred štirimi leti je bil kot prestolonaslednik prvič na njej in nasproti lastnici lady Yool ni skrival hvale. Jahta je veljala 60 milijonov dinarjev, njeno ime pomeni v sanskritu: »Tiha plovba.« Notranjost tega kraljevega plavajočega hotela je urejena v slogu Ludvika XVI. in ima osem apartmanov, jedilnico in bar — vse je mojstrovina po razdelitvi in opremlitvi. Jahta ima telovadnico, žal pa nima bazena. In ker je kralj Edvard strasten plavalec, se bo ladja ustavljala v najlepših zalivih, kjer bo dovolj prilike za kopanje in plavanje.

Kako velikega pomena je kraljeva odločitev za Dalmacijo v prid našemu tujskemu prometu, se zdaj vidi od dne do dne: na jugoslovenskem poslistvu morajo izdati mnogo vizumov, marsikateri Anglež spremeni svoj potovalni načrt, da pojde v Dalmacijo gledat svojega kralja. Obejato se zlasti Dubrovniku elitni gosti, ki sicer zahajajo na francosko riviero.

Vzgojni pomen filatelije

Lepa zbirka eksotičnih znamk pove danes več, kakor zgodovinska ali prirodopisna knjiga

Kar so izšle prve poštne znamke, so ljudje znamke tudi zbirali. Izprva samo za zabavo. V starih angleških listih beremo n. pr. prošnje čitateljem, naj bi zbrali kaj znamk in jih poslali prosluči, ki bi si rad z njimi pretepil vso sobo. Pa se za druge namene. Šele čez dolgo let so začeli ljudje zbirati znamke zaradi znamk samih in tako so nastale prve, sistematično urejene zbirke. Te prve zbirke, ki so bile takrat nabrane z majhnimi stroški ali pa brez njih, bi dandanes prestavljale ogromno vrednost. Saj je znano, da je nekaterih znamk iz prvih let ostalo le po nekaj kosov, s katerimi se dandanes ponajša največ milijonarji. Čim se je začelo sistematično zbiranje znamk samih, so začele poštne uprave gledati, da bi bile te znamke po svoji zunanosti estetsko čim popolnejše in da bi predstavljale kaj takega, s čimer se njihova dežela ponša. Tako so nastale prve spominke znamke, ki so kazale like slavni ljudi, kmalu za njimi pa so se začele pojavljati tudi razne pokrajinske znamke in znamke, ki so kazale floro in favno posameznih dežel.

S tem momentom je postala filatelija pomemben vzgojni faktor. In s tem se je začel tudi njen miselni razmah.

Lepa zbirka eksotičnih znamk nam danes pove več, kakor se tako zanimiva zgodovinska ali prirodopisna knjiga. Na teh znamkah dočimo vse polno zanimivosti, tudi takšnih, o kakršnih se v šolah ne uče. Poglejmo znamke, ki so izšle v zadnjih desetletjih preteklega stoletja po raznih otočjih Tihega morja! Skoraj vse najzanimivejše živali teh otokov vidimo na njih. Poglejmo stare znamke iz Severne in Južne Amerike! Vsa zgodovina secesijskih vojn se nam razgrne v njih, vsi boji za neodvisnost južnih držav. Poglejmo tudi po Evropi! Prav tako bomo našli na teh znamkah spominne nešteti pomembnih zgodovinskih dogodkov. Zasedli bomo n. pr. v Nemčiji dobo, ko so se neznanke Nemške države združile v Prusijo, ki je Avstrija izgubila svojo posest v Benečiji, ko so se južni narodi borili s Turki. Poglejmo samo prekratno dobo, ki se morda nikjer ne odraža tako zanimivo in tako popolno kakor prav na znamkah. Tako je na primer neznanca Madžarska znamka po 2 vinarja doživela nad dvajset različnih pretisov in vsi so bili posledica važnih zgodovinskih dogodkov. Skora vsako leto slavo države kakšne pomembne jubileje svoje dežele. Na znamkah najdemo spominne nanje.

Ali pa letalske znamke. Po njih lahko spremljamo razvoj letalstva in letalske pošte, od prvih začetkov do sedanje popolnosti. In

n. pr. znamke, ki so jih Nemci med vojno lepili na pisma, ki so jih s pomočjo podmornic spravili skozi blokirano obalo v Ameriko. Koliko ljudi se tega še spominja? Najbrž zelo malo in še to so skoraj sami filatelisti, ki se jim je posrečilo dobiti kakšno znamko, ki je s to podmornico prišla iz Nemčije v Ameriko.

Predaleč bi prišli, če bi hoteli še nadalje razpravljati o pomenu filatelije. Ze iz teh kratkih podatkov se pač razločno vidi, kakšen vzgojni pomen mora imeti za človeka, ki se sistematično bavi z njo.

Ta vzgojni pomen so v nekaterih državah že davno odkrili. Filatelija je zlasti pomembna za učenje

zemljepisja, zgodovine in prirodopisja. Rad bi poznal mladega filatelista, ki doti znakovne kake eksotične države, pa ne gre takoj pogledat na zemljevid, kje je ta država in čigava je. Nedvomno si jo bo bolj zapomnil, kakor dijak, ki se za znamke ne zanima. Prav tako je tudi z zgodovino. Amerika izdaja n. pr. zdaj skoraj vsako leto spominke znamke za obletnico ustanovitve tega ali onega mesta. Djak, ki ima le malo znanja za zgodovino, bo v tej znamki dobil pobudo, da pogleda v knjigo, kako je bilo tisto mesto ustanovljeno in kdo je njegov ustanovitelj. Pred nekaj leti je Amerika izdala prelepo serijo spominških znamk za Yellowstoneški prirodni park. Nalašč sem prav kmalu po izidu teh znamk vprašal dva dijaka, kaj vešta o tem parku. Oba sta bila iz četrte gimnazije. Prvi, ki ni bil filatelista, o parku sploh ni nič vedel, drugi pa mi je o njem povedal toliko, da sem se moral čuditi njegovemu znanju. To je samo en primer. Našel bi jih lahko še mnogo.

Seveda je treba filatelijo gojiti na pameten način. Dandanes je to mogoče z razmerno majhnimi izdatki. Sploh bi moral biti princip mladinke filatelije, da se znamke ne kupujejo ampak samo menajo. Starši bi morali gledati, na njihovi otroci ne zapravijo z zbiranjem znamk preveč časa, ne smoli bi jih pa pri zbiranju ovirati. Prav primerno bi bilo, da bi se naši profesorji zgodovine, zemljepisja in prirodopisja nekoliko bolj spoznali za zbiranje znamk in vsaj približno spoznali, kakšno odlično pomožno učno sredstvo utegnejo biti. Izpodbujati bi morali mladino, da se loti zbiranja znamk in ji zbuditi veselje za to lepo panogo — recimo, sporta. Navajati bi jih morali, da skušajo pri vsaki znamki odkriti njeno zgodovinsko ozadje, saj dandanes skoraj ni znamke, ki tega ozadja ne bi imela. In videli bi, kako hitro, koliko lažje in koliko bolje bi se mladina učila njihovih predmetov.

In še nekaj je treba pri filateliji upoštevati. Znamke, zlasti račljene, navadno lažje po izidu nimajo velike cene, šele v desetih letih navadno njihova vrednost poraste. Saj se je že zgodilo, da je marsikdo dobil tisočake za nekaj znamk, o katerih je mislil, da so brez vrednosti. Znamke prvih poletov, čez ocean, ki so se dobile v začetku za majnkostne vsote, so dandanes neverjetno drage. V cenah rasejo zlasti razne priloznostne znamke, ki so izšle v omejenih nakladah. Te znamke dobi fant slučajno na pismu in jih spravi v svojo zbirko, čez nekaj let pa jih bo lahko ugodno zamenjal za druge ali pa dobro prodal. Tako si lahko vsak deček z majhnostnim zapravljanjem časa in brez stroškov počasi pridobi majhen kapital s svojo zbirko, ki mu utegne kdaj priti prav. Če niti ne upoštevamo indirektnih koristi, ki jih bo imel od tega, da se bo lažje in na prijetnejši način učil s pomočjo znamk.

Te sedme smo namenili odraslim, zlasti staršem in vzgojiteljem. Prav nič ne bo škodovalo, če se nekoliko poglobe vanje. Če jih bodo le malo trezno premislili, nam bodo

morali pritrlditi da imamo prav. Filatelija pod smoltnim nadzorstvom ni nikakšna izguba časa, kakor si dandanes misli marsikdo, kdor ne pozna njene koristi. Bolje je otroke navajati nanjo, kakor pa jo prepovedovati. In še nebesa se navadi otrok, ki začne zbirati znamke. Reda in zmisla za lepo. Saj je užitek videti lepo oprane, nepokodovane znamke, nalepljene skrbno na belih listih ali pa v albumih. Fant, ki si sam napravil album, si bo lepo izrisal polja in napravil lepe napise. Tu to lahko s pridom uporabi znanje, ki si ga je pridobil pri risanju. Da niti ne mislimo na veselje, ki ga bo imel z vsako lepo znamko, z vsako novostjo, ki mu jo bo kdo podaril! Kajti za pravega filatelista, zlasti mladega, pomeni lepa znamka več, kakor vse pohlave in druge nagrade.

V prihodnjih tednih bomo prinesli kratek popis, kako je treba znamke zmiselno zbirati in kako je treba z njimi delati, da ohrani svojo vrednost. To je zlasti pri mladih filatelistih najpotrebnejše, ker opazamo prav pri njih, da se navadno malo ozirajo na kvaliteto znamke same. Ker je področje filatelije zaradi velikega števila novih znamk neverjetno obsežno — doslej je izšlo po vsem svetu nad sedemdeset tisoč znamk in niti ena zbirka ne vsejuje vseh — bomo dali nekaj nasvetov, kako naj začne mlad filatelista zbirati, katerih držav naj se napreje loti in kako naj pozneje svojo zbirko razširi. Tako bomo dali počasi v naši rubriki pregled vsega, kar mora začetnik vedeti, da bo dober filatelista, ki bo nekoč od svoje zbirke res nekaj imel. B. R.

Zaradi Kerestince je obtoženih 29 napadalcev

Obtožnica je vložena in obsega 89 tipkanih strani

Zagreb, 2. avgusta. Krvoprelitje dne 17. aprila pri gradu Kerestincu bo končno dobilo svoj epilog pred sodiščem. Državni tožilec dr. Belčić je pravkar vložil obširno obtožnico, ki obsega nič manj kakor 89 tipkanih strani. Obtožnica je bila dostavljena obtoženim kmetom in njihovim braniteljem. Ker se ni nihče pritožil, je postala pravomočna. Obtoženi so uboja šestih mladeničev: Karla Katanca, kovača od Sv. Nedlje, Ibrahima Mahmudbegovića, bivšega uradnika, Aleksandra Blagojevića, trgovskega pomočnika, Edvarda Polimosta, trgovskega potnika, delavcev Ivana Čipere in Petra Golemovića, a nemarno so ranili Vladimira Gogića in poškodovali bivšega bana Mihajlovića. Nadalje jim obtožnica očitja uboj Jovana Buta in njegove neporočene žene Katice Francetičeve, njune hčerkice Suzane in Frana Francetića, ki so našli smrt v vasi Rakitju.

Zaradi krvoprelitja v Kerestincu, kjer so napravili tudi mnogo škode na pohištvu, se je vodila preiskava proti 126 kmetom. Državni tožilec pa je zdaj obtožil samo 29 oseb, a pridržal si je pravico, da jih obtoži še 12, definitivno pa je ustavil postopanje proti 85 kmetom. Od obtoženih se nahajajo samo še štirje v pritvoru, ostalih 25 se bo branilo na svobodi. Njihova starost je različna od 21. do 57 let, a soobtožena sta tudi dva 15 letnika.

Državni tožilec predlaga 51 prič, banitelji pa jih bodo predlagali 160 do 200. Po takem bo razprava ena največjih, kar se jih je zadnja leta vršilo v Zagrebu, in to zaradi zločina, ki je vzbudil toliko razburjenja, kakor zaradi velikega števila udeležencev. Med branitelji sta tudi dr. Maček in dr. Trumbić. Razprava se bo pričela kmalu po počitnicah, a trajala bo po mnenju braniteljev največ 15 dni.

Iz akvaristove torbe

O raznih akvaristih in o klišastopogasti mreži

Poletna toplota nas izvablja k rečicam in potokom, kjer plihlja navadno rahla sapica, kjer nas obema ohičajoci valovi ter nas obseva svetlo toplo sonce. Vse to so čimtelji, ki osvežujejo in ozdravijo vsakogar, ki se zaupa najzanesljivejšemu zdravniku — prirodi.

Ko korakamo na obalah takih vodnih vlad v sedanjem času ljubka postroja, povzročena po raznih kopalnih oblikah. Ob vodi se pa manj in pedikira, amonizira in akvarira, da je kar veselje gledati. Na razne akvariste našletimo pri opazovanju. Zvedavo stopajo nekateri ob obalskeri grmičevju, da bi našli kako večjo ali manjšo gručo — kopačka, da bi z njimi akvarirali. Zlasti v večernih urah našletimo celo na — duhove. Zamaknjena v opazovanje ribic se dvigne nenadno pred nami ena ali več belih prikazni, ali pa jih zagledamo v poslednjem trenutku kako čepje v vodi. Prijeto smo pa iznenadeni, ko spoznamo v teh duhovih človeška bitja nežnega spola v dolgi srajčici, ki ima želj neprijetno lastnost, da je silno nagajiva, če leže kopačka z nogami proti vodnemu toku stii pa čepje navzdol. Zelo redko srečamo kakega privrženca nagotne kulture, vendar vedno na skritih mestih. Tudi modernega Posejdana je bilo večletni pri akvariranju. V rokah je nosil vilkam podobno napravo, kakor jo je nosil pokojni Posejdon in z njo nabadal ribe. Spremljala ga je pa na obali, oprezujoč na vse strani, zvesta mu soproga Amfitrita. Mladina pa akvarira tu in tam s trški in muči nehote uboge ribe, ki jih po lovu navadno pusti na obali, ker jih je premalo za mizo. Nekateri love manjše ribice, ki jim priplavajo v umetne, s peskom prirerene zalive, nakar jih spravijo v preobdelnem številu v majhne steklenice, kjer so ribice mučijo in poginejo. Navadno jim še natlačijo kruh v steklenico. Tako mučenje in oskoderovanje najemnikov ribjih voda bi se moralo preprečiti s primernim poukom v šolah in dolžnost vseh ljubiteljev prirode je, da motrijo in prijavljajo taka dejstva prosvetnemu osebju okolisa in prizadetim.

Na koncu nekaj o klišasto pegasti mreži (Rasbora heteromorpha), ki jo spoznamo na rdečih očeh in klišasti ribi, ki se zasčenja v višini hrbtnih plavuti, jena pakončasto se zožuje na koncu repa. Ribica je 3 do 4 cm dolga, doma v Indiji in ni ji mnogo za čisto vodo, je torej glede klišca zelo skromna. Zanimiva je domneva Boulengerja o neki vrsti sožitja te ribe s školjko a to le za časa drsti po vzoru našega pezdurka, ki preda svoja jajčeca školjki, da mu jih izvahi. Drugi opazovalci pa govore o navadni drsti, samo da polaga školjca ikre na dnojn stran listov plavajočih rastlin. Vsa, kakor je ta mrena lepa ribica, vredna našo pozornosti in opazovanja za časa drsti. O. S.

V ponedeljski izdaji smo obširno poročali o otvoritvi Počitniškega doma Nj. Vis. kraljevića Andreja, ki se je vršila preteklo nedeljo na Rakitini na prav slovesen način. Dom je blagoslovil škof dr. Rožman, otvoril pa ga je ban dr. Natlačan. Visokega pokrovitelja je na slavnosti zastopal poveljnik Triglavskega pešpolka polkovnik Bakčić, med drugimi odličnimi gosti pa so prisostvovali tudi načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mayer z inspektorjem dr. Avramovićem, načelnik prosvetnega oddelka prof. Breznik, sreski načelnik dr. Maršić, šef-zdravnik dr. Neubauer z Golnika kot zastopnik Protituberkulozne lige, šef Protituberkulozne disperanzije v Ljubljani primirij dr. Prodan, direktorja klasične gimnazije dr. Lokar in tehnične srednje šole prof. Reinsner, zastopnik meščanskih šol prof. Mesojedec, za RK nadsvetnik Skalar, za Pomladke RK pa Starman. Kot domačina sta goste pozdravila direktor Higienškega zavoda dr. Pirc in voditeljica kolonije na Rakitini šefinja socialno-medicinskega oddelka HZ dr. Šimčeva, poleg ostalih funkcionarjev HZ pa je slavlju prisostvovala tudi šefinja šolske poliklinike dr. Lunačkova, ki se tre-

nutno mudi na bolezenskem dopustu, a ji gre dobesn delež zaslug za tako len, veličasten razmah rakitinske postojanke in ostalih domov.

Načrte za zgradbo novega, skoraj lukusno opremljenega paviljona je izdelal sanitetno-tehnični oddelček Higienškega zavoda, ki mu načeluje inž. Guzelj, režijo dela in lokalno nadzorstvo je vršil G. Genussi, v imenu tehničnega oddelka banške uprave pa je delo nadzoroval nadsvetnik inž. Dolenc. Otvoritev se je razvila v svečano manifestacijo, kakršne Rakitina bržkone še ni doživela.

Ali so „umetniški“ fotografi sploh zaresni umetniki?

Pozabil sem, da živim v dolini šentflorjanski, pa sem na svoja stvarna izvajanja pričakoval kak stvaren, pošten, pameten, vseskozi dostojen odgovor, eventualno stvarno debato o tem načelnem vprašanju. Dobil sem iz občinstva poziv, pobudo, naj se oglasim. Mojih besed mi ni narekovala umetniška ošabnost, nego poniznost pred Umetnostjo in popolna skrušenost pred Bogom in Naravo. — Česar vsega nekateri fotografirj nimajo.

Na svojo lastno osebo pozabljam se pri svojem delu. Svojo lastno »važnost«, naslove in slavo rad brezplačno odstopam tistim, ki so jih bolj željni, med drugim na pr. gosposdom »umetniškim« fotografom. »Kateri umetnikov ne priznavam, nego se celo borim proti vsakršni kasni omejenosti. — Najbolj pa proti »vzvišenemu apostolstvu« (vide R. Jakopič), proti izjemnemu in izredno pretiranemu čaščenju nesocialnih, egocentričnih »dusevnihih aristokratov«. Ti naslovi zares zaslužijo, da jih socialno čuteči ljudje rabijo kot psovke. G. K. K. si je vzel pa že kar krepek predujem na tisti od njega, kot se zdi, željno pričakovani čas, ko bosta besedi »umetnost« in »umetnik« veljali za psovki. Sicer pa g. K. K. sploh nejasno vidi, gleda. — pa še ni opazil, da smo mi napredni Slovenci resnično daleč pred luno, saj nam je bil naslov umetnik že zdavnaj — zaničevalen izraz.

Vidim, da g. K. K. moje kratke obravnave ali ni dosti pozorno (besedo za besedo) prebral ali pa je zaradi vzvišenosti vsebine ni prav razumel, sicer bi mi ne očital po krivem nelogičnosti, nepoznanja pojmov itd.

Pač pa lahko s popolno pravico trdim (in v naslednjem dokazuem), da je g. K. K. tisti izmed naju, ki ne zna »razlikovati«. Qui bene distinguit, bene docet...

Zapisal sem, da je umetnost ustvarjanje lepotnih vrednot in dobrin itd. Poudarek leži na besedi ustvarjanje. Umetniška fotografija ne ustvarja iz »temelja do strehe«, nego le izbira, podaja, ureja, razporeja. Obupan nad nadaljnji poskusi bistrenja pojmov, če g. K. K. (et co.) ne razumeje, kateri, kakšni so elementi umetnine, in da so ti s pomočjo solca, fotografarske kamere itd. že vsi vseobsežni, a ne še umetniško osebnostno podani, medtem ko jih mora umetnik skozi medij svojega živega očesa po »žicah« zelo zamotanih duševnih zmožnosti in visoko napetih možganskih procesov »stakorekoč iz praznega« ustvarjati. — pri čemer pa je zgolj manualno delo umetnika pač podobno in isto vredno kot zgolj manualno »hantiranje« fotografom. Visoko napeto poti se pa tudi na primer Janez Bunka iz Rovt, če piše očetu pismo. visoke napete se poti še pek, ki »ustvarja« ženske, rogljiče itd.

Nemec Adolf Menzel gotovo ni bil slikar »mlega formata«. Važni gospod K. K.! Berite njegove izjave o umetnosti, o njem samem, in o njegovem delu. — berite samozgovredi velikih starih mojstrov, berite na primer o mukah Michelangela, da boste znali ločiti muke in napetosti ustvarjajočih duhov od pretrežno tehničnih naporov umetniško čutečega reproducenta. Saj je — (jasno) — fotografija po podlagi in v bistvu reproduktivna.

Z izpadi proti moji za stvar nevažni osebi in mojemu delu g. K. K. le odlično dokazuje, da prvič mojega dela v vsem obsegu ni malo ne pozna, nego da ve le za manjši del tega dela (karikaturni), ki je meni le sekundarne važnosti, drugič pa dokazuje, da ni glede »lepotnih dobrin in vrednot« niti malo na jasnem, sicer ne bi implicite z menoj vred potepaval celo najvišja imena v svetovni oblikujoči umetnosti na pr. Rembrandta, sploh inenitnih Rolandeev, Goye, Daumierja itd. itd. V umetnosti pač ne gre za rasne ideale človeške kompromisne lepote, niti za ostalo buržujsko, s posvetnimi in cerkvenimi pečati potjeno lepoto, nego le za estetske kvalitete umotvora samega na sebi. Ni prostora, da bi tu razvijal dolgo predavanje o osnovnih pojnih umetnosti, celo ne umetniško popolno čutečim užlencem, ki bi si bili s svojo samozadovoljno visokonapeto pozirajočo inteligenco to učenost z malim trdom že davno lahko pridobili.

G. K. K. bi lahko vedel tudi to, da »vse primere šepajo«. Rabil sem besedo iz »praznega« — (med usesi). G. K. K. govori, kot da ne razlikuje praznih pol papirja od polne fotografarske plošče (odnosno od polnega filma), ki jo je napolnil s kratkim sprožilcem z vsemi elementi, ki jih mora umetnik ustvariti iz »ničesar«. Iz prvotne začetne, okorne zasnove izpopolnjevatj postopno z enormno dolgotrajno napetostjo sil — od prve do zadnje poteze, od prvega do zadnjega kleslaja itd., tako da nosi vsaka posamezna poteza, vsak posamezen kleslaj itd. posebno noto, medtem ko je fotografova osebna nota, (izzemši kolikor toliko različno izbrano odn. sestavo motivov), v tehničnih postopkih zelo omejena, nekam sumarična bi dejal, komaj zaznavno dife-

rencirana, precej šablonska, po večini v navzeti in priučenih preobličjih in »spopolnilih« ležeha. Izreči nekaj kvadratnih centimetrov iz slike znatnega slikarja, pa boš vedel za njegovo ime — odreži istotoličen deleč fotografije, pa lahko do sodnega dne ugibaš, kdo je avtor.

G. K. K., ne zofusajte! Vaša nadpovprečna napetost pri setsavljanju odgovora je šla zaradi vase nepozornosti pri branju mojega pojasnjevanja vsa nekam v stran, mimo cilja, v prazno. Vi pobirate kozle, ki jih jaz nisem streljal, in ste postrelili še celo čredo kozlov, kot nekaj slavni Vilček II. na dvornih lovih...

Ni z besedico nisem podvomil o visoki, plemeniti vrednosti »umetniške« fotografije in o znatni kulturni misiji umetniško čutečih fotografov. Jasno je, da je izvemšči popolne idijote vsak človek več ali manj umetniško čuteč, polnovredni fotograf pač v popolni meri, tako da pomagajo ramo obrami z umetniki manj razvitim odpirati oči in bistriti pogled.

V marsičem in marsikje na svetu vlada zme-la pojmov, tako da bi dandanes Sokrates neprisiljeno izpil smrtni strup. Sam za svoje osebo se nisem in se ne bom dal od nikogar, niti od predkrov in bajnetov prisiliti, da bi nekritično goltal napadne in zmešane pojme. V Parizu producirajo na primer marsikako umetnost, ki ni iz pristnega, poštenega občutenja prerrojena, nego zavestno od naturaliziranih mednarodnih spekulantov posilno izmišljena, sčepilna in sleparska. »Sta nas brigažo Varaždinske topliče?«

Poznam zmožnosti in še nedogledne zmožnosti tehničnih uspehov fotografije, pa sem ji zelo hvaležen tudi za kino, za film.

A operaterji navadno ne pišejo tekstov in ne režirajo prizorov.

Priznam, vem, da je fotografija deloma oplajala tudi umetnost, a večkrat na škotlo umetnosti. Plonkanje fotografij je v umetnosti sploh nemoralno, zločinsko. Dokazano »plonkanje« uničuje vrednost umotvora in njegovega tvorca. In če g. K. K. pozna ustroj človeškega očesa in pojave v njem, prenos in dojemanje optičnih vtisov v možganih, bo razumel paradoksa, da »objektivna« kamera ne riše vselej in vraga pravilno, temveč, da je večše, izurjeno, »subjektivno« oko pravega umetnika zanesljivejše, »pravilnejše« (primer: konj v skoku, diru itd.)

Včasih gre napredek ne le za sto, nego celo za tisoč ali tisoče let nazaj »za luno«. In dostikrat je moral ves svet nastopiti hvaležno pot za onimi, o katerih je dolgo razlagal, da jih »luna trka«. Tak je pač razvoj sveta, človeštva...

Najrajši sem kratkobeseden, jedmat. Gotobesednost gospoda odgovornika me je prišlila v isti greh. — sicer ne »čvekam« rad. Zlastno je res, da mora človek učenicim besedolnikom na dolgo razlagati, kar je v bistvu še otrokom jasno in umevno. In se še bojim, da niti s to preobilico besed g. K. K. (in njegovim sodrogom) ne bo pomagano.

Pa Bog pomagaj, no!!!

S tem je zame in za vse bistrje glave za deva zaenkrat opravljena. Ne bom posnel branjev in jezljivih brbljavcev. Naj živi »umetnost za umetnost«, naj živi umetnost za življenje, za maksimizacijo našega življenjskega veselja!

Pika! Brus!! —

H. Smrekar, umetnik brez spričeval.